

Türkiye Cumhuriyeti ile Irak Cumhuriyeti Arasında 3 Mayıs 1984 Tarihli Emlak ve Emlak Haklarına Dair Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun

(Resmî Gazete ile yayımı : 21.10.1984 Sayı : 18552)

Kanun No.
3060

Kabul Tarihi
18.10.1984

MADDE 1. — Türkiye Cumhuriyeti ile Irak Cumhuriyeti arasında 3 Mayıs 1984 tarihinde imzalanan Emlak ve Emlak Haklarına Dair Sözleşmenin onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

EMLAK VE EMLAK HAKLARINA İLİŞKİN TÜRKİYE - IRAK SÖZLEŞMESİ

Türkiye Cumhuriyeti ve Irak Cumhuriyeti Hükümetleri, iki ülke uyruklularının birbirleri ülkesindeki gayrimenkul haklarla ilgili sorunlarının çözümü amacıyla iki ülke arasındaki dostluk ve iyi komşuluk bağlarından hareketle aşağıdaki hususlarda mutabakata varmışlardır :

MADDE : 1

İşbu anlaşmanın uygulanmasında «kanun» veya «kanunlar ve mevzuat» deyiminden, bu anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihte Akit Taraflarda yürürlükte bulunan Kanunlar ve mevzuat kastedilir.

MADDE : 2

a) Irak Tarafı, Türk vatandaşlarının muaddel 15.6.1961 tarihli ve 38 sayılı Kanun çerçevesinde Irak'da sahip oldukları gayrimenkul haklarının mülkiyetinin devri için, işbu anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 5 yıllık nihai bir süre tanıır.

b) Türk tarafı vatandaşları bu maddenin (a) fıkrasında tespit edilen süre zarfında taşınmaz mallarını satmayı arzu ettikleri takdirde, Irak tarafı bu taşınmazların 1961 tarihli ve 38 sayılı Irak Kanununun 13 üncü maddesi gereği açık artırma sonunda belirlenen bedelle satışı için gerekli tedbirleri alır.

Türk tarafı vatandaşlarının Irak'taki uygulama gereğince satış bedeline itiraz hakkı saklıdır.

MADDE : 3

1. Taraflardan her biri, diğer taraf uyruklularının aşağıda belirtilen haklarını tazmin eder :

a) Taşınmazın bulunduğu devlette yürürlükteki kanunlar gereğince devlete intikal eden sırf mülk niteliğindeki tarımsal topraklar.

b) Geçerli tapu sicili ile tasarruf hakkının kendisine aidiyeti sabit olan diğer taraf uyruklularından birinin mirasçısı olup, yürürlükteki Kanunlar gereğince iktisabı mümkün olmadığından devlete intikal etmiş bulunan devlet mülkiyetindeki topraklardaki tasarruf hakkı.

2. Tazminat, taşınmaz maldaki hakların devlete intikali sırasında geçerli olan takdir ve tazminat ilkeleri çerçevesinde gerçekleştirilir.

MADDE : 4

İki taraf hükümetleri yetkili makamları, iki taraf uyruklularının müracaatlarını veya diğer ülkede vakıf hakkı bulunduğunu ileri süren kişilerin isimlerini kapsayan listeleri kabul edeceklerdir. Taraflar, vakıf hakları sabit olanlara bu haklarını karşı taraf ülkesinde yürürlükte bulunan kanunlar ışığında tasfiye edebilmeleri için kendi vatandaşlarından aşağı olmayan bir muameleye tabi tutarak gerekli kolaylıkları göstermek yükümlülüğünü kabul ederler.

MADDE : 5

Taraflar, diğ er taraf ÷lkesinde kâin taşınmazlarda aynı hakları bulunduğ unu iddia eden kendi vatandaşlarının müracaatlarının tespiti konusunda mutabakata varmışlardır.

Bu müracaatlar ve başvurular adına olan listeler, ispatlayıcı belgelerle birlikte karşı taraf yetkili makamlarına diplomatik yoldan gönderilir. Karşı taraf bu müracaatlar ile ilgili olarak aşağıdaki hususları yerine getirir :

a) Yürürlükteki kanunlar uyarınca talebin haklılığını kararlaştırır.

b) Talebin haklı olmadığıın ilgili makamca kararlaştırılması halinde, talep sahibi veya vekilinin, taşınmazın bulunduğu ÷lke adli makamları nezdinde kararı cerhetme hakkı vardır. Adli makamın vereceğ i karar, kesinlik kazandıktan sonra her iki taraf için geçerli sayılır.

MADDE : 6

a) Her iki Taraf, diğ er taraf vatandaşlarına, bu anlaşmanın uygulanması sonucu bankalarında tahakkuk eden meblağları, ABD doları olarak transfer edeceklerdir. Bu transferler, bu anlaşmanın imza tarihinde tarafların yekdiğ erinin bu konuda yetkili kılınmış makamlarınca tespit edilmiş bulunan cari resmî kurlar esas alınarak gerçekleştirilecektir. Esas alınacak olan söz konusu resmî kurlar işbu anlaşmanın ekinde kaydedilmiştir.

b) Her iki Taraf, bu anlaşmanın uygulanması sonucu ileride tahakkuk edecek meblağları, diğ er taraf vatandaşlarına ABD doları olarak transfer edeceklerdir. Bu işlemler sırasında, mevzubahis yılın kuru olarak, o yılın Ocak ayının 1 inci gününden önceki 15 güne ait resmî kurların ortalaması esas alınacaktır. Kurun tespitiinde esas alınacak yıl, transfer için başvurunun yapıldığı yıl olacaktır.

c) Her iki Taraf, paragraf (a) ve (b)'de belirtilen meblağları, diğ er taraf vatandaşlarına, hak sahibinin başvuru tarihinden itibaren 6 ay içinde transfer edeceklerdir. Bu transfer, yukarıda belirtilen 6 aylık sürenin sona ermesinden sonra yapılırsa, ilgili taraf, bu sürenin bitiminden itibaren geçerli olmak üzere yüzde 6 oranında faiz ödeyecektir.

MADDE : 7

1. İşbu anlaşma aşağıdaki şahıslara uygulanır :

a) İki Taraf uyruklularından olup 15.8.1961 tarihine kadar gayrimenkulün bulunduğu yerdeki tapu sicilinde kayıtlı bulunan karşı taraf uyrukluları veya bunların mirasçıları.

b) İşbu maddenin (a) bendinde yazılı tarihe kadar aslı vatandaşlıklarını değ iştirerek, bu değ işikliğ in taşınmazın bulunduğu devletin vatandaşlık ve nüfus sicillerinde kayıtlı olanlar.

2. İşbu anlaşma 1950 tarihli ve 1 sayılı Irak Kanunu ve değ işiklikleri gereğ ince Irak tabiiyetinden iskat edilenlere uygulanmaz.

MADDE : 8

Bu anlaşma hükümlerinin yorumlanmasından ve uygulamasından doğacak uyuşmazlıklar, her iki Taraftan birer üye ile, hakkın iddia edildiğ i ÷lke kanunlarının belirlediğ i yüksek dereceli hâkimin başkanlığında oluşacak bir Karma Komisyonca karara bağlanır.

MADDE : 9

İşbu anlaşma, diğ er tarafın muvafakatı ile taraflardan birinin talebi üzerine değ iştirilebilir. Değ işiklik, mevcut anlaşmaya uygulanan benzer Anayasal usule tabi olacaktır .

MADDE : 10

Bu anlaşma, tasdik belgelerinin teatisi tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

Bu anlaşma, Arapça, Türkçe ve İngilizce üç asıl nüsha halinde hazırlanmış ve 3 Mayıs 1984 tarihinde Bağdat'da imzalanmıştır. Üç nüsha da aynı hukuki geçerliliğe sahiptir. Yorumundan doğacak ihtilaf halinde İngilizce nüsha geçerlidir.

3 Mayıs 1984 tarihinde (3 Şaban 1404 Hicri'de) Bağdat'da imzalanmıştır.

Irak Cumhuriyeti Adına
Dr. Mohammed Al Haj HAMOUD
Dışişleri Bakanlığı

Türkiye Cumhuriyeti Adına
Nüzhet KANDEMİR
Büyükelçi

EK

İşbu Anlaşmanın imzalandığı tarihteki cari resmî kurlar aşağıda kaydedilmiştir :

1 ABD Doları = 344,92 Türk Lirası,

1 Irak Dinarı = 3,20888 ABD Doları.

Irak Cumhuriyeti Adına
Dr. Mohammed Al Haj HAMOUD
Dışişleri Bakanlığı

Türkiye Cumhuriyeti Adına
Nüzhet KANDEMİR
Büyükelçi

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Cilt	Türkiye Büyük Millet Meclisi	
	Birleşim	Sayfa
5	90	177
7	13	391
	14	438:439,443:446

I - Gerekçeli 126 S. Sayılı basmayazı Türkiye Büyük Millet Meclisinin 14 üncü Birleşim tutanağına bağlıdır.

II - Bu Kanunu; Türkiye Büyük Millet Meclisi Dışişleri Komisyonu görüşmüştür,

III - Esas No. : 1/543.